Det tredie spring

I Verden er ny

"Forstår du min dreng, alle mennesker kan noget. Der er altid mindst én ting, hver eneste af os er god til. Det gælder bare om at finde ud af, hvad det er".

Sådan sagde havnearbejderen til drengen, da de sammen satte en drage op. - Og den begyndte at flyve!

I torsdags meddelte Ritzau, at bøgen er sprunget ud her i Vejle.

Verden er ny!

På 10 år - ja på 5 år - er der sket mere end nogen af os i vores vildeste fantasi har kunnet forestille os.

Det er som om vi allevegne er klar til at rydde op og rydde ud, nyorientere os i 90'eme - så vi er klar til det nye årtusinde. Det gærer og bobler af kraft i os.

Til det tredie spring!

Vort parti - Danmarks store Socialdemokrati - er en afgørende kraft i det store nye spring.

Vi står også i dag - i dette øjeblik, på denne kongres - i en helt ny, historisk situation.

Jeg står i en helt ny situation, som jeg heller ikke havde forestillet mig for blot få uger siden.

Alle skal vi tage fat på en ny virkelighed, gribe et nyt liv - forny vort fælles politiske projekt.

Vi har lagt 120 års historie bag os. Og vi har gjort det flot.

Fra det første spring - demokratiets fredelige gennembrud i Danmark - tog vi fat på det næste.

Det andet spring!

For husk blot på én ting:

- den nuværende regering får afgjort sin sag i Højesteret
- vi afgør også et hovedspørgsmål i dag - på denne kongres - ved et demokratisk valg.

Der er næsten noget symbolsk i denne forskel - mellem dem og os - i mere end én forstand!

Vi skal ikke være optaget af gensidige bekymringer om uro og intern splid. Det bestemmer vi jo selv!

Og vi har besluttet at holde sammen om det Socialdemokrati, vi alle holder så meget

af - uanset valgets udfald.
Det afgørende spørgsmål er derfor: Hvad styrker Socialdemokratiet mest - fra i morgen - og i fremtiden?
Hvad skal der til for igen at få opbakning fra de mange, der i øjeblikket svigter Socialdemokratiet?
Det spørgsmål afgør I om lidt. Politik er det man gør - jeg har gjort, det jeg kunne ved at stille min kandidatur til rådighed.
Det anmoder jeg om jeres støtte til.
Valget er jeres!
Jeg ved, I er klar over jeres ansvar.
Dagens vinder skal ikke være nogen enkeltperson - men Socialdemokratiet og Danmark.

stole - har sat grundlæggende spørgsmål ved regeringspartiernes retsbevidsthed og embedsførelse.
Ikke fordi vi ikke har haft fremgang. Tværtimod. Ved folketingsvalget i 1990 opnåede Socialdemokratiet en historisk valgsejr.
Det er heller ikke fordi, vi ikke har kunnet nå resultater. Tværtimod. Socialdemokratiet har stor indflydelse i lovgivningsarbejdet. Det viste vi senest med finansloven for 1992, hvor vi fik fjernet de mørke pletter og igangsat en bedre beskæftigelsesindsats - selvom den langt fra er tilstrækkelig. Vi viste samtidig vor ansvarlighed og regeringsduelighed.
Alligevel bliver regeringen siddende.
En del af forklaringen er, at den har overlevet gennem en helt ny parlamentarisk praksis - at blive siddende, selv når den kom i mindretal i afgørende lov-givningsspørgsmål.
Men det er ikke hele forklaringen.
Er vi da - efter 10 år - i realiteten kommet ét skridt nærmere regeringsansvaret? Det nøgterne, ærlige svar er desværre: Nej!
Hvorfor? Hvordan er det gået til?
Svaret skal vi finde hos os selv!
Det nytter ikke at kaste skylden på andre. Det er ikke vore politiske modstandere, der skaber vores interne problemer. Det er heller ikke pressen, selvom den konstant

sætter et kritisk lys på os. Det er nu en gang de vilkår, vort parti altid har måttet leve med.
Vi har åbent måttet erkende, at den nuværende ledelse ikke har kunnet skabe den nødvendige ro og stabilitet omkring Socialdemokratiet.
Hvis vi ikke har orden i eget hus, så kan vi heller ikke forvente, at andre partier peger på os som regeringsbærende parti.
Hvis vi ikke kan skabe ro, samarbejde og lede vor egen folketingsgruppe - hvordan skulle vi så kunne lede en ny regering?
Det har været smerteligt at se sandheden i øjnene om partiets og vor egen ledelses situation. Det er, hvad hver enkelt af os har været nødt til at gøre.

Der er ikke stor afstand fra Louis Pio til vore dages Socialdemokrati. Men der er én forskel - og det er velfærdssamfundets tryghed for den enkelte, fagbevægelsens og vor egen styrke til forskel.
Vi talte i arbejdsprogrammet fra 1988 om "det nye ansvarssamfund". Det gør vi stadig. Vort folkestyre er jo ikke en ret eller værdi blandt så mange andre. Det er både en ret og en pligt - hvis nogen skulle have glemt det.
De borgerlige partier har ikke monopol på ansvarsbegrebet. De har ovenikøbet misbrugt det til at påføre mennesker, der ikke har skygge af chance for at påvirke egen situation, en helt urimelig skyldfølelse - og nye nederlag.
Omvendt har andre skudt ansvaret fra sig og talt om, at "det er samfundets skyld". Det har bestyrket det enkelte menneskes nederlagsfølelse og anbragt alt for mange i en passiv klient- og patientrolle.
Vort budskab til den enkelte dansker er derimod: Selvom du har tabt en gang, er du aldrig fortabt! Vi vil gennem lovgivning og overenskomster sikre, at du har noget at have din ansvarsfølelse i - reelle valgmuligheder. Vi tror, at netop det, kan give dig den selvtillid og tro på dig selv, som er afgørende for, at du kommer i gang igen.
Den omfattende arbejdsløshed er katastrofal i dobbelt forstand. Fordi de samme grupper rammes i længere perioder, når arbejdsløsheden stiger. Og fordi selve arbejdet næsten er det eneste større fællesskab, vi har tilbage, der giver tro på os selv, mod og handlekraft.
Vores historie fortæller os, at de store forandringer og ny evne til at bevæge sig kun klares, hvis vi er forankrede og rodfæstede i os selv - et folk, en egn, en by, en

historie. Vi klarer det ikke, hvis vi ikke også indgår i et godt menneskeligt netværk.
Men hvordan klarer vi forandringer i tider, hvor båndene mellem mennesker ikke længere er, hvad de har været?
Det tror jeg kun vi klarer, hvis politik også handler om, hvordan det er mellem mennesker - om en ny "samfundsmoral" - som jeg tror, vi kan genfinde i vores egen historie om pligter og rettigheder.
Kæden sprang af undervejs for mange under velstandsfremgangen: Staunings oldebørn kunne flytte i parcelhus - men mange har glemt, hvor de kom fra.
På Staunings tid udgjorde de arbejdsløse, de fattige og udstødte tilsammen flertallet.
I dag er de blevet et mindretal - den bageste del, der er udenfor.

Nu har vi for første gang haft en åben debat om et demokratisk formandsvalg - folketingsgruppen og i hver eneste partiforening landet over. Ord er blevet sagt - direkte og ligeud. Og det er til tider gået hårdt til.
Men er det ikke langt at foretrække frem for det lukkede "serviet-demokrati" i krogene, vi har hørt om tidligere i vores historie?
Jeg er overbevist om, at det vil øge respekten for vort parti, når vi også selv tager demokratiet alvorligt - her i dag på vores kongres.
VI Vi kan godt i Danmark
Der er så meget vi i Socialdemokratiet kan og vil i 90'erne. Vi har kræfter og idéer til at skabe grundlag for ny fremgang og tro på os selv i Danmark.
Vi vil generobre håb, helhed og handlekraft for alle i det danske samfund.
Danmark skal ikke lukke sig indad, men åbne sig udad.
Nu har vi jo fået det åbne Europa, vi talte om i midten af 80'erne.
På den måde hænger indenrigspolitik og udenrigspolitik sammen. Lykkes det os at opbygge ny tro på os selv indadtil - så kan vi sammen med de andre nordiske lande også deltage i det europæiske og internationale arbejde udadtil.
Det er ikke alene indenfor Danmarks grænser, at vi må have modet til at turde forpligte os overfor hinanden. Det gælder også i forhold til andre landes befolkninger - som indvandrere og flygtninge eller som naboer.
Danmark kan faktisk godt igen.
Socialdemokratiet kan vise vejen.
Vejen tilbage til regeringsansvaret skal starte i vores egen folketingsgruppe, blandt

vores mange tusinde aktive partifæller - med bred opbakning til Socialdemokratiet fra hele befolkningen.
Det forudsætter god ledelse i vort parti.
Jeg tror egentligt de fleste af os opfatter en god leder, som én, der kan fastholde et overblik, lytte, skabe tillid og tryghed omkring sig. Træffe beslutninger og være parat til at gå i spidsen med de personlige omkostninger, der følger heraf.
Det drejer sig om at lægge en kurs, som man kan samles om uanset rystelser. Det drejer sig om at formidle et tillidsfuldt samarbejde.
Det drejer sig om at kunne stå i spidsen for visioner og handlekraft.
Om lidt skal hver enkelt af jer - som kongresdelegeret - tage stilling. Det er et epokegørende skridt. I er med til at skrive historie i Socialdemokratiet i dag.
Herfra er ingen vej tilbage.
Det mener jeg, vi skal være stolte og bevidste om.
For husk blot på én ting:

- den nuværende regering får afgjort sin sag i Højesteret
- vi afgør også et hovedspørgsmål i dag - på denne kongres - ved et demokratisk valg.

Der er næsten noget symbolsk i denne forskel - mellem dem og os - i mere end én forstand!
Vi skal ikke være optaget af gensidige bekymringer om uro og intern splid. Det bestemmer vi jo selv!
Og vi har besluttet at holde sammen om det Socialdemokrati, vi alle holder så meget af - uanset valgets udfald.
Det afgørende spørgsmål er derfor: Hvad styrker Socialdemokratiet mest - fra i morgen - og i fremtiden?
Hvad skal der til for igen at få opbakning fra de mange, der i øjeblikket svigter Socialdemokratiet?
Det spørgsmål afgør I om lidt. Politik er det man gør - jeg har gjort, det jeg kunne ved at stille min kandidatur til rådighed.
Det anmoder jeg om jeres støtte til.
Valget er jeres!
Jeg ved, I er klar over jeres ansvar.
Dagens vinder skal ikke være nogen enkeltperson - men Socialdemokratiet og

Danmark.